

Na podlagi 52. člena Statuta Univerze v Ljubljani (Uradni list RS, št. 4/2017 s spremembami, dopolnitvami in popravki), Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/2001, št. 96/2002 – ZUJIK, št. 92/2015, s spremembami, dopolnitvami in popravki), Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS, št. 29/2003, št. 162/2022), Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/2023) ter Strokovnih standardov in priporočil za visokošolske knjižnice (za obdobje od 1. junija 2021 do 31. maja 2030) (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 31. 5. 2021) je Senat Univerze v Ljubljani na 19. seji dne 27. 6. 2023 sprejel

Spremembe in dopolnitve Pravilnika o splošnih pogojih poslovanja knjižnic Univerze v Ljubljani

1. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se dopolni drugi odstavek 1. člena, tako da se po novem glasi:

»Knjižnični sistem Univerze v Ljubljani iz prejšnjega odstavka je organizirana mreža funkcionalno povezanih knjižnic rednih članic univerze in pridruženih članic Narodne in univerzitetne knjižnice, Centralne tehniške knjižnice Univerze v Ljubljani **ter knjižnice Nacionalnega inštituta za biologijo** (v nadaljevanju: knjižnice).«

2. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se dopolni četrti odstavek 7. člena, tako da se po novem glasi:

»Knjižnice varujejo zasebnost uporabnikov **ter skrbijo za varnost** osebnih podatkov **glede** iskanega knjižničnega gradiva in posredovanih informacij. Zavzemajo se za prost pretok gradiva in informacij ter nasprotujejo vsem poskusom uvajanja cenzure in drugih strokovno neutemeljenih omejitev pri pridobivanju ter posredovanju gradiva in informacij.«

3. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremenita četrti in peti odstavek 8. člena, tako da se po novem glasita:

»Z izdelavo osebnih bibliografij visokošolskih učiteljev, znanstvenih delavcev in sodelavcev univerze skrbijo za pregled nad znanstveno in umetniško ustvarjalnostjo univerze ter za njeno promocijo v slovenskem in mednarodnem prostoru.

V okviru upravljanja z znanjem knjižnice za doseganje ciljev univerze sodelujejo pri soustvarjanju, hranjenju, razširjanju, uporabi in pri preoblikovanju znanja univerze v nova znanja. **V ta namen nudijo tudi podporo odprti znanosti in odprtemu e-visokošolskemu izobraževanju.**«

4. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se dopolni prvi odstavek 15. člena, tako da se po novem glasi:

»**Brezplačno** izdelavo, vodenje in redakcijo bibliografij raziskovalcev v sistemu COBISS.SI opravlja knjižnica praviloma le za registrirane raziskovalce in druge zaposlene na matični redni članici univerze **ter za člane in članice SMUL, ki so aktivno vključeni v aktivnosti UL.**«

5. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremeni 16. člen, tako da se po novem glasi:

»Pooblaščen delavec knjižnice ima eno ali več od naslednjih pravic in dolžnosti knjižničnih delavcev do uporabnika, **da:**

- ob vpisu v knjižnico in podaljšanju članstva zahteva od uporabnika veljaven osebni dokument s fotografijo in naslovom stalnega bivališča, ki **z vpogledom** omogoča **preverjanje** identitete **uporabnika ter zagotavljanje točnosti osebnih podatkov pri vpisu v evidenco članov knjižnice. V primeru, da za bodočega člana knjižnice podatkov ni mogoče pridobiti iz študijskega informacijskega sistema, sme uporabiti osebni dokument za prepis osebnih podatkov bodočega člana v evidenco članov knjižnice.**
- pred uporabo storitve, ki jo knjižnica zagotavlja le članom, od uporabnika zahteva na vpogled člansko izkaznico in veljaven osebni dokument s fotografijo in naslovom stalnega bivališča, ki omogoča **preverjanje** identitete,
- **obdeluje** osebne podatke uporabnikov v skladu z zakonom, ki urejata **knjižničarstvo in visoko šolstvo**, ter s predpisi o varstvu osebnih podatkov **in** v skladu s pristopno izjavo, ki jo podpiše uporabnik ob včlanitvi v knjižnico,
- po izteku roka izposoje pridobi nazaj izposojeno knjižnično gradivo od vsakega uporabnika,
- pri uporabi knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov zagotavlja spoštovanje določil avtorskopравne zakonodaje in licenčnih pogodb,
- si pridrži diskrecijsko pravico, da lahko uporabnika oprosti plačila zamudnine in stroškov obveščanja o poteku roka izposoje, če uporabnik dokaže, da je do opustitve dolžnega ravnanja prišlo zaradi višje sile ali iz drugih opravičljivih razlogov,
- si pridrži diskrecijsko pravico, da lahko uporabnika oprosti plačila nadomestila za izgubljeno gradivo, če presodi, da je gradivo že zastarelo in neuporabno ali če uporabnik izgubljeno gradivo nadomesti z enakim gradivom in v podobnem stanju, kot je bilo izposojeno gradivo,
- si pridrži diskrecijsko pravico, da lahko uporabniku izjemoma dovoli izposojati večjega števila enot gradiva in za daljši čas, kot to določa pravilnik o poslovanju knjižnice,
- si pridrži diskrecijsko pravico, da lahko uporabniku izjemoma dovoli izposojati čitalniškega gradiva zunaj prostorov knjižnice,
- prepove izposojati gradiva ali uporabo drugih storitev knjižnice uporabniku, ki je prekršil določbe tega pravilnika ali pravilnika o poslovanju knjižnice,
- uporabnika v primerih težjih kršitev tega pravilnika ali pravilnika o poslovanju knjižnice izključi iz knjižnice,

- v izjemnih okoliščinah, kot so na primer daljši izpad električne energije ali računalniškega sistema ter naravne nesreče in druge nevarnosti, zapre knjižnico.«

6. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremeni 18. člen, tako da se po novem glasi:

»Knjižnice obdelujejo osebne podatke o članih in podatke o njihovi uporabi knjižničnih storitev. Podatke obdelujejo izključno zaradi izvajanja svoje dejavnosti, analiziranja te dejavnosti ter varovanja knjižničnih zbirk in drugih informacijskih virov, ki jih zagotavljajo članom.

Osebne podatke svojih članov knjižnice obdelujejo za potrebe izvajanja svoje dejavnosti, zavarovanja knjižničnega gradiva in drugih informacijskih virov ter nudenja posebnih ugodnosti določenim kategorijam članov.

Vrsto osebnih podatkov, ki jih zbirajo knjižnice, določata zakona, ki ureja knjižničarstvo **in visoko šolstvo**. Knjižnice podatke obdelujejo v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov, **in sicer vpisna številka, številka študentske izkaznice, visokošolski zavod, študijski program, način študija, letnik študija, priimek in ime, datum rojstva, naslov stalnega bivališča, poštna številka stalnega bivališča, naslov začasnega bivališča, poštna št. začasnega bivališča, državljanstvo, elektronski naslov, status člana, ki ni študent, npr. zaposleni, zaposleni v matični ustanovi/univerzi, nezaposleni, upokojenci, častni člani in podobno.**

Osební podatki o članih se v zbirki osebnih podatkov vodijo še največ eno leto od poteka članstva v knjižnici. Potem se izbrišejo oziroma anonimizirajo. Če ima član v tem času še neporavnane obveznosti do knjižnice, se njegovi osebni podatki izbrišejo oziroma anonimizirajo, ko so obveznosti poravnane.

Pooblaščení delavci knjižnice lahko podatke o posameznih transakcijah članov posredujejo le članom osebno, drugim pa le, če veljavna zakonodaja to izrecno dovoljuje.»

7. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se dopolni 22. člen, tako da se po novem glasi:

»Uporabnik, ki želi postati član knjižnice, ob vpisu **na vpogled** predloži veljaven osebni dokument s fotografijo in naslovom stalnega bivališča. Oseba brez stalnega bivališča v Republiki Sloveniji **na vpogled** predloži potrdilo o začasnem bivališču. Študent **na vpogled** predloži tudi študentsko izkaznico ali potrdilo o vpisu dijak na vpogled predloži dijaško izkaznico ali potrdilo o vpisu. Zaposleni na Univerzi v Ljubljani do uvedbe izkaznice za zaposlene na univerzi **na vpogled** predloži tudi uradno potrdilo o zaposlitvi na univerzi.

Študent Univerze v Ljubljani se lahko s pomočjo digitalne identitete UL-ID včlani v knjižnico tudi prek storitve COBISS za spletni vpis.

Oseba brez stalnega bivališča v Republiki Sloveniji, ki ne študira ali dela na univerzi, predloži tudi pisno izjavo poroka, ki jamči za vračilo izposojenega knjižničnega gradiva in za poravnavo morebitnega nastalega dolga člana do knjižnice. Porok je lahko polnoletna oseba s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji, ki mora biti sama član knjižnice. Izjavo o poročtvu podpiše porok lastnoročno v knjižnici in se ob tem **identificira** z ustreznim osebnim dokumentom. Porok je lahko tudi pravna oseba, registrirana v Sloveniji, z javno listino.

Izjemoma lahko knjižnica zaradi zavarovanja svoje knjižnične zbirke ali določenega (na primer redkega ali dragocenega) gradiva v pravilniku o poslovanju knjižnice tudi za osebe brez stalnega bivališča v Republiki Sloveniji, ki študirajo ali delajo na univerzi, zahteva poroka iz prejšnjega odstavka.

Vse navedene dokumente predloži član **na vpogled** tudi pri podaljšanju članstva.

Ob vpisu v knjižnico bodoči član izpolni in podpiše pristopno izjavo, s katero potrjuje, da je seznanjen s pravilnikom o poslovanju knjižnice, in se obveže, da bo upošteval njegove določbe.

Uporabnik do 18. leta starosti mora ob vpisu predložiti od staršev ali zakonitih zastopnikov podpisano pristopno izjavo, ki s tem prevzamejo odgovornost za spoštovanje določil pravilnika o poslovanju knjižnice, in se izkazati z veljavnim osebnim dokumentom. Če osebnega dokumenta še nima, se lahko včlani samo ob spremstvu staršev ali zakonitih zastopnikov.

Pravna oseba postane član knjižnice s predložitvijo pooblastila pravne osebe s podatki o pooblaščenici osebi za uporabo storitev knjižnice in izpolnjene izjave, s katero jamči, da bo pri uporabi knjižničnega gradiva dosledno spoštovala določila avtorskopravne zakonodaje ter licenčnih pogodb in knjižnično gradivo uporabljala samo za nepridobitne, izobraževalne, raziskovalne ali kulturne namene. Članstvo pravne osebe lahko podrobneje določa pogodba med knjižnico in članom pravno osebo.«

8. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se dopolni prvi odstavek 24. člena, tako da se po novem glasi:

»Ob vpisu v knjižnico uporabnik praviloma plača članarino po veljavnem ceniku. Plačila članarine so oproščeni:

- osebe do 18. leta starosti,
- nezaposleni z dokazilom Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije, starim do 30 dni,
- študentje (prve, druge in tretje stopnje, redni in izredni) Univerze v Ljubljani, ki članarino plačajo ob vpisu na redno članico univerze,
- **zaslužni profesorji UL,**
- člani društev bibliotekarjev, ki so vključena v Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije, z veljavno člansko izkaznico za tekoče koledarsko leto.«

9. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se briše prvi odstavek 29. člena, tako da se po novem glasi:

»Svoje mnenje o storitvah in osebju knjižnice lahko uporabnik izrazi v elektronski obliki, in sicer z uporabo obrazca za posredovanje mnenj uporabnikov, ki je dostopen na spletni strani knjižnice, ali na naslov elektronske pošte, objavljen na spletni strani knjižnice.

Pri posredovanju pohval, predlogov in pripomb knjižnica uporabniku zagotavlja anonimnost.

Knjižnica obravnava pohvale, predloge in pripombe najmanj enkrat letno. Uporabniki so javno, to je na spletni strani knjižnice, najmanj enkrat letno obveščeni o rezultatih svojih predlogov in pripomb ter o ukrepih, ki jih je knjižnica sprejela za njihovo uresničitev.

Poročilo o pohvalah, predlogih in pripombah uporabnikov mora biti vključeno v letno poročilo o delu knjižnice.«

10. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremeni prvi odstavek 30. člena, tako da se po novem glasi:

»Uporabnik knjižnice se lahko zaradi poslovanja knjižnice, njenega osebja ali zaradi dogajanja v knjižnici pritoži. Pritožbo mora oddati v pisni obliki na obrazcu za pritožbo uporabnika in nasloviti na vodjo knjižnice. Pritožba mora biti lastnoročno podpisana ter vsebovati ime in priimek **pritožnika** in njegov naslov, kamor mu knjižnica posreduje odgovor.«

11. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremeni sedmi odstavek 35. člena, tako da se po novem glasi:

»V primeru upravičenega razloga (na primer daljša odsotnost ali bolezen) si lahko v imenu člana knjižnice izjemoma gradivo izposodi druga oseba, vendar le s pisnim pooblastilom člana. Pooblastilo lahko velja tudi za daljše časovno obdobje, vendar ne dlje od vsakokratnega poteka članstva. Pooblaščenca oseba **se identificira** z osebnim dokumentom in predloži člansko izkaznico pooblastitelja. Knjižnica lahko izposodi gradivo za mladoletne člane knjižnice tudi njihovim staršem ali zakonitim zastopnikom, ki so navedeni na pristopni izjavi knjižnice.«

12. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremeni drugi odstavek 46. člena, tako da se po novem glasi:

»Uporabniki podatkovnih zbirk in drugih zakupljenih elektronskih virov knjižnice se obvezujejo:

- da bodo skrbeli **za varnost** dodeljenih članskih gesel, ki jih ne smejo posredovati drugim osebam,
- da bodo podatke uporabljali le za nepridobitne namene v okviru izobraževalne oziroma raziskovalne dejavnosti,
- da podatkov ne bodo kopirali, distribuirali, prodajali ali z njimi gradili svojih podatkovnih zbirk,
- da bodo za lastne potrebe naredili le en izvod izpisov rezultatov posameznega iskanja v elektronski ali natisnjeni obliki.«

13. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se spremeni 59. člen, tako da se po novem glasi:

»**Knjižnica lahko uporablja videonadzor v skladu z zakonskimi predpisi s področja varovanja osebnih podatkov ter odločitvijo dekana članice o uvedbi videonadzora.**«

14. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se v Prilogi 1 pri Izjavi bodočega člana, ki je študent UL, doda in pri Izjavi bodočega člana, ki ni študent UL, nadomesti Obvestilo o obdelavi osebnih podatkov, ki se glasi:

»Obvestilo o obdelavi osebnih podatkov

Knjižnica bo kot upravljavec osebnih podatkov, osebne podatke uporabnikov knjižnic univerze obdelovala skladno s točko (b) člena 6 Uredbe(EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (GDPR) ter 6. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS št. 163/22; ZVOP-2).

Knjižnica bo za namen poslovanja obdelovala osebne podatke uporabnikov in jih hranila največ eno leto od poteka članstva v knjižnici oziroma do dne, ko uporabnik knjižnici poravnava vse obveznosti plačil in vračila izposojenega knjižničnega gradiva.

Uporabniki knjižnice lahko kadar koli uveljavljajo svoje pravice dostopa do osebnih podatkov, popravka, omejitve obdelave in (v določenem obsegu) prenosljivosti osebnih podatkov. Za pomoč pri uveljavljanju svojih pravic se lahko obrnejo na pooblaščenca osebo za varstvo podatkov UL (dpo@uni-lj.si). Če boste menili, da vaših osebnih podatkov ne obdelujemo ustrezno, se lahko pritožite Informacijskemu pooblaščenca RS.«

15. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se v Prilogi 2 spremeni 1. točka Pravil uporabe knjižničnih virov in storitev UL s strani tujih rednih in izmenjevalnih študentov, ki se glasi:

»1. Tuj redni in izmenjalni študenti imajo med rednim študijem in izmenjavo na Univerzi v Ljubljani (v nadaljevanju: univerza) enake pravice kot domači redni študenti univerze, zato lahko uporabljajo vire in storitve celotnega knjižničnega sistema univerze.«

16. člen

V Pravilniku o splošnih pogojih poslovanja knjižnic UL z dne 25. 9. 2018 (z dopolnitvijo z dne 26. 11. 2019) se v Prilogi 3 (pri Izjavi bodočega člana, ki je tuj redni ali izmenjalni študent UL in pri Izjavi bodočega člana, ki ne govori slovensko in ni študent UL) doda Obvestilo o obdelavi osebnih podatkov v angleškem jeziku.

17. člen

Te spremembe in dopolnitve pričnejo veljati naslednji dan po sprejemu in objavi na spletni strani UL.

Prof. dr. Gregor Majdič,
Rektor UL